

ENSON OSUUSLIKE

R.L.

TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA

1931

XXII

ENSON OSUUSLIIKKEEN r.l.

edustajiston jäseniä

kutsutaan täten edustajiston varsinaiseen

KEVÄTKOKOUKSEEN,

joka pidetään Jääsken pitäjän Kiurulan kylässä Enson työväentalolla huhtikuun 17 päivänä 1932 kello 11. Kokouksessa käsitellään ja päätetään seuraavista asioista:

- 1) Kokouksen avaus ja lailliseksi tunnustaminen;
- 2) valitaan kokoukselle virkailijat;
- 3) osuuskunnan sääntöjen 28 §:ssä mainitut asiat;
- 4) hautausvakuutukseen sisältyvien säännösten muuttamisesta (hallintoneuvoston esitys);
- 5) muista esille tulevista asioista.

Ensossa maaliskuun 2 päivänä 1932

ENSON OSUUSLIIKE r.l.

Matti Rautio.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja.

K. E. Rantanen.

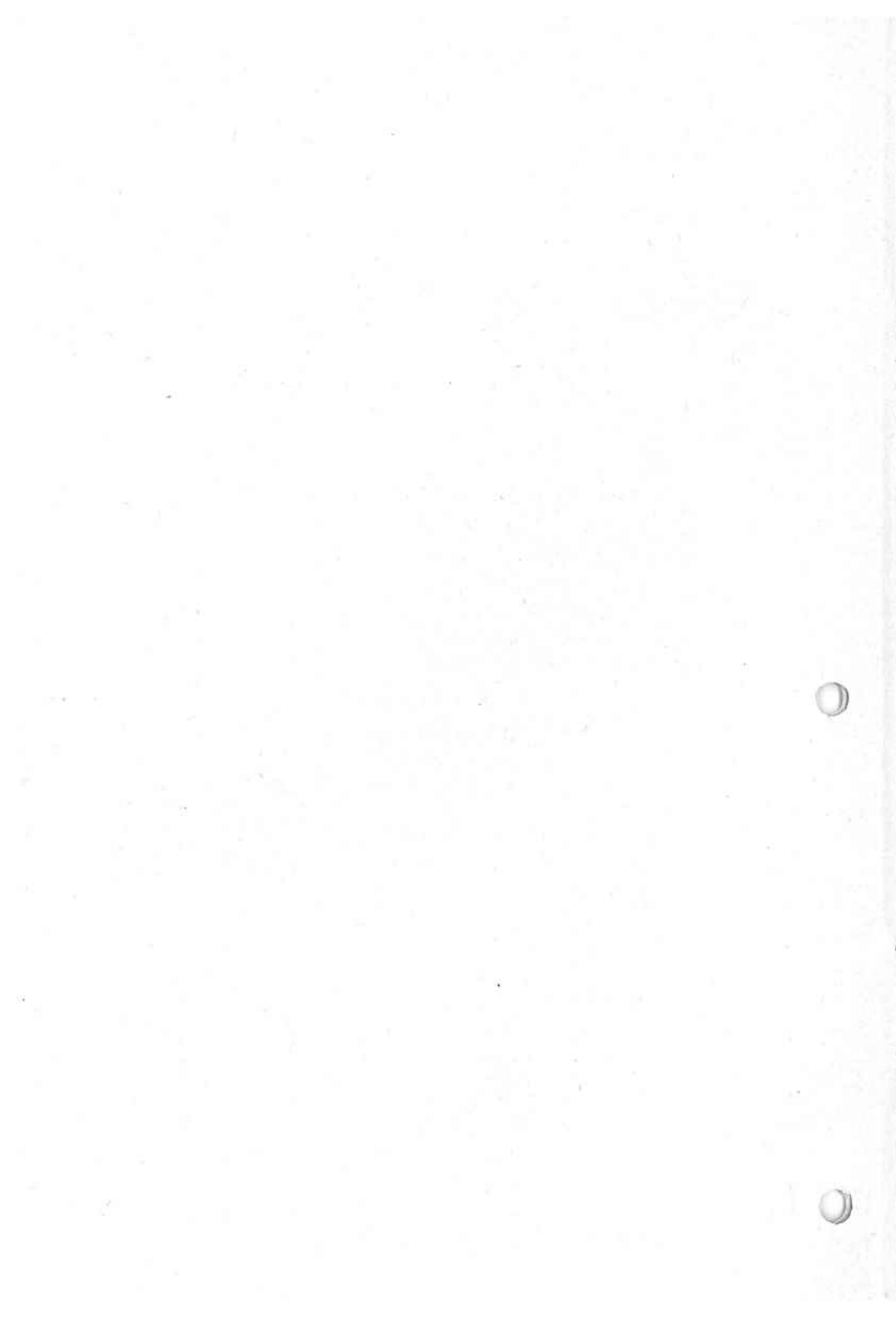
ENSON OSUUSLIIKE R.L.

TOIMINTAKERTOMUS

VUONNA

1 9 3 1

VIIPURI 1932
TYÖVÄEN KIRJAPAINO

Kuluneen vuoden aikana jatkui maassamme edellisenä vuotena alkanut sekasortoinen tilanne yhäti kärjistyneempänä, jota kaupalliselta näkökannalta suuresti pahensi se, että työttömyys ja siitä aiheutuva ostokyvyn puute entistä enemmän vaikutti toimintaan. Kun tavarain hintojen aleneminen maailman markkinoilla runsaan tuotannon ja vähäisen kulutuksen ansiosta jatkui, seurasi siitä heikommilla taloudellisilla perustuksilla olevien liikkeiden romahdus. Kireä aika ei säästänyt myöskään rahalaitoksia, sillä kuluneen vuoden ajalla on maassamme 2 rahalaitosta tehnyt suoranaisen vararikon ja 1 rahalaitos pelastui siitä ainoastaan Suomen Pankin ja Kansallis-Osake-Pankin avulla, tullen vuoden lopulla yhdistettyä viimeksi mainittuun pankkilaitokseen, joskin suurin tappioin, sillä osakkeenomistajat menettivät noin 85 % pääomastaan.

Vaikka maamme rahataloudellinen tilanne oli kuluneen vuoden ajalla ahdasta, ei osuuskuntamme silti ole joutunut vaikeuksiin. Tämän toteaa se, että tilinpäätös on suurin piirtein päättynyt tilivelkoihin nähden tasaan, eikä tunnusteita ole koko vuoden ajalla ollenkaan käytetty. Liikkeemme rahatilän helppoutta osoittaa myöskin se, että liikkeen hyväksi saadut korot tekivät Smk. 63,633: 45, kassa-alennukset Smk. 51,441: 81 ja maksettujen korkojen enemmyyss ainoastaan Smk. 61,763: 98 eli 0.64 %.

Liikkeemme jäsenistö,

joka vuoden alussa oli 1,800, muuttui vuoden kuluessa siten, että uusia jäseniä liittyi osuuskuntaamme 103. Kuoleman ja paikkakunnalta poismuuton kautta erosi 107 jäsentä. 31. 12. 1931 oli osuuskunnassa yhteensä 1,796 jäsentä. Merkittyjä osuuskuntia oli yhteensä 3,748, joten keskimääräinen jäsenten antama osuuspääoma on

Smk. 20: 99, oltuaan luku edellisenä vuotena Smk. 21: 08.
Merkittyjä osuuksia on 1—100 kpl. jäsentä kohden.

Jäsenten ammattiryhmitys on seuraava:

	Miehiä	Naisia	Yht.
I. Tilallisia ja tilojen vuokraajia	69	9	78
II. Torppareita	8	6	14
III. Maanviljelystyöväkeä	58	16	74
IV. Virkamiehiä ja liikkeenharjoittajia	9	6	15
V. Pikkuliikkeen harjoittajia ja konttoriapul.	29	24	53
VI. Teollisuus- ja kaupunkityöväkeä	923	396	1,319
VII. Muuta työväkeä	110	106	216
VIII. Vapaiden ammattien harjoittajia	8	5	13
IX. Muuta	—	—	—
X. Ryhmäjäseniä	—	—	24
Yhteensä	1,214	568	1,796

Säästökassan tallettajien ammatti ja yhteiskunnallinen asema on seuraava:

Tallettajien ammatti	Miehiä	Naisia	Ryhmäjäsen- tallettajia	Yht.
I. Tilallisia	91	22	—	113
II. Torppareita	5	1	—	6
III. Maanviljelystyöväkeä	5	—	—	5
IV. Virkamiehiä y.m.	8	2	—	10
V. Konttoriapulaisia y.m.	6	14	—	20
VI. Teollisuus- ja kaupunkityöväkeä	649	181	—	830
VII. Muuta työväkeä	152	62	—	214
VIII. Vapaiden ammattien harjoittajia	52	5	—	57
IX. Ammatti tuntematon	15	10	—	25
X. Ryhmäjäsentallettajia	—	—	28	28
Yhteensä	983	297	28	1,308

Säästökassan talletusten omistajien ammatti ja yhteiskunnallinen asema:

Talletusten omistajien ammatti	Miehiä	Naisia	Alaikäisiä Ryhmäjäjs.		Yht.	
			Miehiä	Naisia tallett.		
I. Tilallisia	74	12	17	10	—	113
II. Torppareita	5	1	—	—	—	6
III. Maanviljelystyöväkeä	2	—	3	—	—	5
IV. Virkamiehiä y.m.	3	2	3	2	—	10
V. Konttoriapulaisia y.m. ..	5	14	1	—	—	20
VI. Teollisuus- ja kaupunkityöv.	497	100	152	81	—	830
VII. Muuta työväkeä	124	45	28	17	—	214
VIII. Vapaiden ammattien harj.	30	5	10	12	—	57
IX. Ammatti tuntematon	18	5	1	1	—	25
X. Ryhmätallettajia	—	—	—	—	28	28
Yhteensä	758	184	215	123	28	1,308

Osuusliikkeemme säästökassan kehitystä v. 1931
valaisevat seuraavat numerotiedot:

Kuukausi	Talletus- erät	Smk.	Otettu ulos erässä	Smk.	Vastakirjoja avattu kuol.	x lis.	— väh.
Tammikuu	162	115,815:—	123	106,550:29	7	6	1 —
Helmikuu	150	111,156:—	100	70,384:37	9	8	1 —
Maaliskuu	160	148,715:—	112	112,948:39	11	8	3 —
Huhtikuu	140	103,090:—	129	110,857:38	11	15	— 4
Toukokuu	70	122,022:—	208	173,970:28	6	9	— 3
Kesäkuu	77	106,385:—	178	179,611:55	5	15	— 10
„ korko		79,215:48					
Heinäkuu	127	190,262:—	124	156,990:—	10	13	— 3
Elokuu	120	236,700:—	127	190,843:35	11	11	— —
Syyskuu	101	134,501:—	121	134,039:95	8	6	2 —
Lokakuu	84	176,003:—	208	304,082:73	8	20	— 12
Marraskuu	60	103,384:—	118	118,341:68	7	2	5 —
Joulukuu	101	147,558:—	190	174,841:61	6	16	— 10
„ korko		71,907:97					
Yhteensä	1,352	1,846,714:45	1,738	1,863,461:57	99	129	— 30

Talletusten vähennys teki Smk. 16,747:12.

Tallettajain saatavat 1/1 1931 2,448,711:85

Lisätty korkoja pääomiin 2 erässä 151,123:45

2,599,835:30

Otot panoja suuremmat 167,870:57

Tallettajain saatavat 31/12 1931 2,431,964:73

jakaantuen ne 1,308 vastakirjalle.

Säästökassamme kehitystä vv. 1921—1931 ajalla
valaisevat allaolevat numerot:

Toimi- vuosi	Talletta- jain luku	Talletukset kes- kimäärin kuta- kin tallettajaa kohden	Jäsen- määrä	Talletukset kes- kimäärin kuta- kin jäsentä kohden	Tallettajia oli jäse- nistä %
1921	8	1.672	45	900	148 66 0.9
1922	182	2.074	66	965	436 52 22.3
1923	334	2.260	55	987	764 97 33.8
1924	860	1.236	54	1.099	967 27 78.2
1925	952	1.647	12	1.141	1.374 28 83.4
1926	1.080	2.000	73	1.288	1.677 63 83.9
1927	1.220	2.208	90	1.353	2.065 67 90.1
1928	1.347	2.343	72	1.437	2.196 93 93.8
1929	1.477	2 133	99	1.810	1.741 38 81.6
1930	1.338	1.830	13	1.800	1.352 88 73.9
1931	1.303	1.859	30	1.796	1.354 10 72.82

Toimi- aika	Vastakirjoja			Säästöönpanot		Säästöstä ottoja		Tallettajain saatavat
	Avattu	Kuole- tettu	Käytän- nössä	Pano- erä	Smk.	Otto- erä	Smk.	
1921	8	—	8	8	13.358	—	—	13.379 58
1922	182	8	182	535	541.051	181	196.105 80	377.589 60
1923	166	14	334	804	805.877	439	476.538 28	755.023 82
1924	558	32	860	1.077	1.038.271	703	804.755 01	1.063.422 29
1925	142	50	952	1.416	1.338.634	937	939.457 01	1.568.061 09
1926	213	85	1.080	2.106	2.215 598	1.503	1.764.461 —	2.160.790 03
1927	213	37	1.220	2.365	2.477.272	1.619	2.023.219 64	2.794.861 14
1928	198	71	1.347	2.207	2.904.302	1.955	2.744.106 48	3.156.993 37
1927	215	85	1.477	2.311	2.707.056	1.919	2.930.802 20	3.151.901 66
1930	123	262	1.338	1.714	1.560.543	2.136	2.452.431 82	2.448.711 85
1931	99	129	1.308	1.352	1.695.591	1.738	1.863.461 57	2.431.964 73
Vht.	2.117	809	1.308	15.897	17.297.553	13.130	16.195.338 81	1.102.214 19
Toimikaikana v. 1921—1931 liitetty korkoja pääomaan								1.329.750 54
Tallettajain saatavat 31/12 1931 tekivät Smk.								2.431.964 73

Säästökassaliikkeemme toiminta on täten aloittanut toisen vuosikymmenen ja on koko toiminta-aikansa ollut sikäli maksuvalmis, että kaikissa tähän saakka sattuneissa tilanteissa olemme voineet talletukset suorittaa ulos ilman edelläkäypää irtisanomista.

Vakuutukset.

Osuuskunnan kaikki omaisuus on vakuutettu Palo-apuyhdistys Kansassa allaoleviin määriin:

Vakuutuspaikka	Kiinteim.	Irtaimisto	Tavaravar.	Yhteensä
Myymäla n:o 1	400,000: —	85,000: —	264,000: —	749,000: —
" " 2	375,000: —	52,500: —	148,000: —	575,500: —
" " 3	100,000: —	5,000: —	56,000: —	161,000: —
" " 4	825,000: —	158,000: —	479,000: —	1,462,000: —
" " 5	205,000: —	55,000: —	161,000: —	421,000: —
" " 6	110,000: —	40,000: —	22,000: —	172,000: —
" " 7	175,000: —	30,000: —	79,000: —	284,000: —
" " 8	200,000: —	42,000: —	39,000: —	281,000: —
" " 9	32,000: —	10,000: —	38,000: —	80,000: —
Leipomo	386,000: —	100,000: —	23,000: —	509,000: —
Huopatehdas ..	110,000: —	—	78,000: —	188 000: —
Aseman varasto	90,000: —	5,000: —	264,000: —	359,000: —
Keskusvarasto..	—	—	1,371,000: —	1,371,000: —
Kahvila	—	—	13,000: —	13,000: —
Autot 2 kpl. ..	—	77,900: —	—	77,900: —
Yhteensä Smk.	3,008,000: —	660,400: —	3,035,000: —	6,703,400: —

Myymälän n:o 4 kohdalla herättäneen lukijassa huomiota se, että mainitun myymälän kiinteimistön ja kaluston arvo lähentelee miljoonaa mk. Tämä johtuu siitä, että samalla vakuutuskirjalla on vakuutettu konttorin kalusto ja koneet, sekä että samassa kiinteimistössä sijaitsee keskusvarasto. Kiinteimistöt ja irtaimistot on vakuutettu kiinteästi, mutta tavaravarastot sen sijaan liukuvaan vakuutukseen, joten edellämainittu vakuutussummat ovat otetut 30. 9. 1931 päättyneen vakuutusvuoden perusteella, mistä johtuen määrät ovat vuoden vaihteessa olleet jonkun verran vähäisemmät.

Antaaksemme kuluttajille edellä mainittujen vakuutusten perusteella samalla selvityksen osuuskunnan omistamien kiinteimistöjen ja kalustojen kirjanpidollisesta arvosta mainitsemme niistä seuraavaa:

Paikka	Kiinteimistöt	Irtaimistot	Yhteensä
Myymälä n:o 1	308,553: 74	48,013: 77	356,568: 51
" " 2	281,107: 19	24,330: 50	305,437: 69
" " 3	53,817: 37	2,209: 43	56,026: 80
" " 4	488,273: 22	70,052: 89	558,326: 11
" " 5	177,063: 89	28,488: 76	205,552: 65
" " 6	117,065: 06	31,932: 12	148,997: 18
" " 7	129,960: —	28,528: 88	158,488: 88
" " 8	174,523: 54	33,187: 82	207,711: 36
" " 9	27,550: —	226: 80	27,776: 80
Leipomo	334,456: 99	405: —	334,861: 99
Kahvila	—	11,915: 29	11,915: 29
Keskusvarasto asemalla	78,012: 35	kontt. ja varasto 50,106: 01	128,118: 36
Huopatehdasrakennus ja varasto	521: 85	—	521: 85
Rouhialan palsta	1,516: 93	—	1,516: 93
Myllynotkon tila	1,896: 18	—	1,896: 18
Yhteensä Smk. 2,174,418: 31		329,397: 27	2,476,815: 58

Liikkeemme laajennukset.

Taloudellisesta pula-ajasta huolimatta olivat liikkeemme laajennukset kuluneenakin vuotena päiväjärjestyksessä, sillä kun Rientolan myymälä vuodesta 1928 alkaen oli toiminut ahtaassa vuokrahuoneustossa, jossa vuokra-aika lisäksi päättyi syyskuun 24 päivänä, oli hal-

lintoneuvosto ja johtokunta pakoitettu ryhtymään oman myymälähuoneuston hankkimiseksi paikkakunnalle. Kun kysymyksestä vielä oli saatu K.K:n johtokunnan puoltava lausunto, päätettiin rakennustoimiin ryhtyä. K.K:n rakennusosasto laati rakennusta varten piirustukset ja kustannusarvion, minkä jälkeen se tarjottiin urakalla rakennettavaksi. Määrättynä tarjousten teko-aikana jätettiin liikkeelle 8 eri tarjousta, joiden hinnat vaihtelivat 150,600 mk. määrästä 106,500 mk. Johtokunta hyväksyi alimman tarjouksen, jonka oli jättänyt Jyrkinen, Storkkila ja Rautio ja valmistui myymälä avattavaan kuntoon syyskuun 12 päivänä. Myymälä onkin liikkeemme parhaita, varustettu keskuslämmityksellä ja viemärijohdoilla. Kun lisäksi myymälän ympärille rakennettiin aita sekä kyläkunnan yhteisesti käytettäväksi palokaluvaaja, nousi nämä yhteiseen summaan Smk. 117,331: 25.

Vielä oli liikkeemme vuokra-ajan umpeen kulumisen vuoksi pakoitettu hankkimaan liikehuoneuston Läntisen Kiurulan (Hanskin) myymälälle, sillä siltäkin loppui vuokra-aika 24. 11. 1931. Neuvottelujen jälkeen saatiin mainittua myymälää varten ostetuksi Otto Lampiselältä 5 huonetta käsittävä rakennus ja n. 1,000 m² suuruinen maapalsta Smk. 29,000: — kauppahinnalla. Täten saatiin osuuskunnan kaikki myymälät sijoitettua omiin kiinteistöihin, joihin edellisten lisäksi kuluu vuoden ajalla käytettiin Smk. 146,331: 25. Kalustoja hankittiin: myymälään Rientolassa ajanmukainen myymäläkalusto sekä kassarekisterikone, myymälöihin n:o 4 ja 6 hankittiin maidonmittari sekä konttoriin teräksestä valmistettu tulenkestävä Roneo-merkkinen säästö-kassakortiston säilytyskaappi, joihin yhteensä käytettiin varoja Smk. 40,957: 57.

Vanhempien kiinteistöjen korjauksiin on kuten tilinpäätöksestä käy ilmi käytetty Smk. 20,726: 01.

Suunnittelun alaisena on edelleen kiinteistön laajennus konttoria ja myymälää varten, mutta on ne vieläkin toistaiseksi siirretty parempiin aikoihin.

Toimipaikat.

Vuoden päättyessä oli liikkeellämme seuraavat kirjanpidollisesti toimivat osastot:

9 sekatavaramyymälää, joista 5 on osastomyymäläjärjestelmä, 1 kahvila, leipomo, keskusvarasto ja säästökassaliike, toimien kaikki Jämsken kunnan alueella.

Liikevaihto	1930		1931		— vähennys + lisäys		0 0
Myymälä n:o 1..	2.563.174	35	1.770.414	90	— 792.759	45	30.92
" " 2..	1.260.107	50	967.903	25	— 292.204	25	23.18
" " 3..	419.644	25	316.678	45	— 102.965	80	24.54
" " 4..	3.204.988	50	2.415.498	80	— 689.489	70	24.94
" " 5..	847.020	50	713.432	65	— 133.587	85	15.89
" " 6..	647.087	10	595.866	15	— 51.220	95	7.91
" " 7..	754.800	85	585.211	50	— 169.580	35	22.46
" " 8..	782.549	—	601.752	35	— 180.796	65	23.1
" " 9..	502.181	45	376.105	35	— 126.086	10	25.1
Keskusvarasto...	1.016.507	89	738.868	38	— 277.639	51	26.01
Kahvila.....	470.317	50	380.036	95	— 90.280	55	19.2
Leipomo (jälleenmyyn.)	294.849	43	98.776	80	— 196.072	63	66.49
Yhteensä Smk.	12.763.228	32	9.560.545	53	— 3.202.682	79	25.08

Tavarankankinta

on entistä enemmän keskitetty OTK:hon ja osoittaa hankittujen tavarain arvo:

		Ostosta	Myynnistä
OTK:lta	6,875,888: 80	84.3 %	71.92 %
K.K:lta	96,053: 05	1.18 %	1.00 %
Toisilta osuuskaupoilta ..	104,627: 60	1.28 %	1.09 %
Yksityisliikkeiltä	428,704: 90	5.26 %	4.48 %
Käteisostoja	650,719: 75	7.98 %	6.81 %
Ostot yhteensä	8,155,994: 09	100.00 %	85.31 %

Tavaravarastojemme ryhmittely.

Saadaksemme selville mitä tavaralaatuja joudumme kuluttajille vuosittain pääasiallisesti hankkimaan, otettiin liikkeessämme vuosien 1930—31 vaihteessa käy-

täntöön K.K:n suunnittelema tavararyhmittely, joka kautta maan on samanlainen. Tämän mukaan jaetaan tavarat 6 ryhmään. Meidän liikkeessämme viime vuonna koottu tavaratilasto osoittaa seuraavaa:

Ryhmä	Varasto tilikauden alussa	Varasto tilikauden lopussa	Tilikauden aikana hankittu	Menekki tilikauden ajalla	0/0	Myyntistä 0/0
I. Ravinto- ja nautintoaineet . . .	1.014.039 05	942.319 80	5.821.064 64	5.893.683 89	16	70,11
II. Taloustavarat .	118 441 14	152.885 87	242.210 55	207.765 82	73,6	2,47
III. Lyhyttavarat .	106.512 56	134.053 42	206.253 59	178.712 73	75,3	2,13
IV. Rauta- ja rakennus, värit ja öljyt	1.398.421 58	398.993 65	1.000.474 80	999.902 73	39,9	10,71
V. Teollisuustavarat ja jalkineet	1 422.716 08	1.183.332 28	885.852 51	1.125.236 31	105,2	14,52
Yhteensä	3.061.030 41	2.294.280 11	8.155.856 09	8.405.301 48	33,45	100

Liikkeemme tuottamat tulokset.

Toimipaikkojemme tulokset ja tavaravarastojen suhde myyntiin selviää seuraavasta:

Toimipaikka	Tavara-varasto	0/0	Brutto-voitto	0/0	Palkat	0/0	Yleiset kulut	0/0
Mymälä 1	252.250 58	14,24	187.941 89	10,62	69.969 40	3,95	93.326 21	5,27
" 2	121.446 73	12,55	110.588 94	11,42	39.953 70	4,12	57.760 84	5,97
" 3	43.966 57	13,88	35.305 94	11,15	18.012 40	5,69	18.679 98	5,9
" 4	435.585 34	18,07	302.809 95	12,54	90.593 15	3,75	125.335 83	5,11
" 5	120.348 42	16,86	66.681 53	9,35	29.019 05	4,07	44.926 20	6,3
" 6	33.122 32	5,53	65.125 60	10,93	22.559 15	3,75	31.736 67	5,33
" 7	63.899 80	10,92	60.079 98	10,26	24.841 —	4,25	34.387 98	5,88
" 8	28.689 65	4,76	64.087 62	10,65	24.549 05	4,08	37.608 —	6,25
" 9	32.513 13	8,64	40.969 41	10,90	18.415 60	4,90	26.354 49	7,00
Kahvila . . .	12.370 31	3,26	110.168 87	29,06	38.984 80	10,26	13.073 26	3,14
Leipomo . .	28.085 18	6,20	109.365 23	24,16	68.363 05	15,1	36.979 90	8,17

Kuten edellä olevasta havaitaan, muodostavat palkat menoista suurimman osan ja ovat ne koko liikevaihtoon verrattuna liikkeessämme seuraavat:

Nimike	Palkat	Muut kulut	Kiinteim. kulut	Korot	Poistot	Yht.
Keskusvar.	1.04 %	0.44 %	0.22 %	0.64 %	1.58 %	
Myymälät ..	3.53 %	2.3 %				
Kahvila	0.41 %	0.13 %				
Leipomo ...	0.72 %	0.39 %				
Yleiskulut ..	0.83 %	2.03 %				
Yht.	6.53 %	5.29 %	0.22 %	0.64 %	1.58 %	= 12.77 %

Hallinto ja hoito.

Osuuskuntakokouksien, joita kuluneen vuoden ajalla on pidetty 4 ja joissa pöytäkirjaan merkittiin 28 §:lää, tärkeimmät päätökset olivat osuuskunnan sääntöjen muuttaminen edustajistoperustalle, joka ensimmäisessä lukemisessa tuli hyväksytyksi 19 päivänä huhtikuuta 1931 235 äänellä 2 ei-ääntä vastaan ja toisessa lukemisessa syyskuun 20 päivänä 1931 139 äänellä 37 ei-ääntä vastaan. Maaherran vahvistus sääntömuutokselle saatiin lokakuun 31 päivänä 1931. Siten saatiin pois mieliä kiinnostanut ja useita vuosia erimielisyyttä aiheuttanut osuuskunnan toimintaa häiritsevä epäkohta. Uusien sääntöjen perusteella alkoi toiminta v. 1932 alusta lukien.

Hallintoneuvosto on kuluneen vuoden ajalla pitänyt 6 kokousta, joissa pöytäkirjaan on merkitty 90 §:lää. Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Tommi Jyrkinen ja varapuheenjohtajana Aarne Hirvonen sekä muina jäseninä Erik Hovilainen, Matti Näränen, Hj. Tuominen, Mikko Nevalainen, Kalle Hämäläinen, Antti Jyrkinen, Antti Putkonen, Väinö Ahtiainen, Emil Hienonen ja Juho Kuittinen. Hallintoneuvosto on kutsunut sihteerikseen tarkastaja K. E. Rantasen.

Johtokunta on kuluneen vuoden ajalla pitänyt 27 kokousta, joissa pöytäkirjaan on merkitty 253 §:lää. Johtokuntaan ovat kuuluneet Alex Eloranta, Rikhard Nurminen, Toivo Holtari ja Tatu Korhonen. Viimeksi mainitun erottua 30. 9. 1931 kutsui hallintoneuvosto hänen tilalleen K. E. Rantasen. Johtokunnan puheenjohtajana on toiminut P. Nokelainen ja sihteerinä K. E. Rantanen.

Myymäläneuvostot. Myymälä n:o 1: puheenjoht. Hj. Tuominen, jäsenet Hj. Nokkanen, Aug. Naukarinen, K. Wright. Myymälä n:o 2: puheenjoht. Antti Jyrkinen, jäsenet Hj. Rossi, Anton Salmi, Alex Komi. Myymälä n:o 3: puheenjoht. Emil Hienonen, jäsenet Antti Jakonen, Juho Kyyrö, J. Pellinen. Myymälä n:o 4: puheenjoht. Aarne Hirvonen, jäsenet Juho Vuorio, Heikki Stenman, Hjalmar Kansikas. Myymälä n:o 5: puheenjoht. Väinö Ahtiainen, jäsenet Toivo Storkkila, Väinö Nokelainen, Väinö Saksa. Myymälä n:o 6: puheenjoht. Matti Näränen, jäsenet Juho Vaselin, Juho Akkanen, Jaakko Ylimäki. Myymälä n:o 7: puheenjoht. Antti Putkonen, jäsenet Juho Rantalainen, Olli Paa-janen, Tuomas Monto. Myymälä n:o 8: puheenjoht. Kalle Hämäläinen, jäsenet Ville Broman, Antti Kuop-pala ja Pekka Ihalainen. Myymälä n:o 9: puheenjoht. Erkki Hovilainen, jäsenet E. J. Mäkelä, Janne Pykä-läinen ja Matti Hämäläinen sekä Janne Pykäläisen siir-ryttyä pois paikkakunnalta hänen sijallaan Aati Lyyra.

Kassantarkastajina on toiminut Antti Putkonen ja Mikko Nevalainen. Keskusvaraston valvojana Tommi Jyrkinen, leipomon valvojana Mikko Nevalainen ja kahvilan valvojana myymälä n:o 4 myymäläneuvosto.

Liikkeemme henkilökunta on 31. 12. 1931 luvultaan seuraava:

Toimiala	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Konttori	1	3	4
Myymälät	10	15	25
Varasto ja kuljetus	5	—	5
Kahvila	—	5	5
Leipomo	1	4	5
Pyykkäri	—	1	1
Koko henkilökunta yht.	17	22	45

Henkilökuntaa on vuoden kuluessa vähennetty 6, joista konttorista 1, varastosta ja kuljetuksesta 1, leipo-mosta 1 ja myymälöistä 3. Kuoleman kautta on hen-kilövähennyksiä tapahtunut 1, nimittäin neiti Ines Panula, joka kuoli 21. 1. 1931.

Muuten on terveys henkilökunnan keskuudessa kuluneen vuoden ajalla ollut hyvä. Lyhempiä sairaustapauksia, joista on hankittu lääkärin lausunto, on sattunut kaikkiaan 2, kestäen toisessa tapauksessa 1 viikon ja toisessa 5 päivää.

Valistus ja huolto.

Valistustoimintaa on harjoitettu Kuluttajain Lehden kautta. Lehteä on jäsenkunnan keskuuteen levinnyt 1,198 kpl. eli 66.7 % jäsenistöstä, ollen vastaava luku Karjalan Osuuskauppaliiton kaikissa jäsenkaupoissa 60.0 %.

Suullista valistusta on levitetty juhlien ja puheiden kautta. Niitä on liikkeemme toimialueella järjestetty 5, joissa oli kuulijoita naisia 1,025 ja miehiä 1,125 eli yht. 2,150. Lisäksi järjestettiin Karjalan Osuuskauppaliiton avustamana kesäjuhlat heinäkuun 19 päivänä Enson työväenyhdistys r. y:n kentällä, jossa osanottajia oli erittäin runsaasti.

Henkilökunnan kasvatustyötä ei ole myöskään laiminlyöty, vaan on siitäkin pula-ajasta huolimatta vointien ja varojen mukaan pidetty huolta. Niinpä onkin liikkeemme henkilökunnasta ollut K.K.:n järjestämällä vanhempien myyjien kurseilla neiti Aune Lahtinen, kenkä- ja kangasmyymälän myyjien kurseilla neiti Hilja Vapaa ja myymälänhoitajien kurseilla herra Yrjö Kuusisto.

Henkilökunnan huoltoon on kiinnitetty myöskin huomiota. M.m. on järjestetty henkilökunnalle ryhmähenkivakuutus, sekä kaikille osuuskunnan jäsenille, jotka ovat vähäiset jäsenvelvollisuudet täyttäneet hautausvakuutus, ollen viimeksi mainittuja kuluneena vuotena 854. Henkilökunta on sen lisäksi tapaturmavakuutuksessa, josta menevät maksut suorittaa kokonaan osuusliikkeemme.

Kuluneen vuoden ajalla on osuuskunnastamme kuoleman kautta eronnut seuraavat jäsenet:

	Synt.		Kuoli	Liitt. osk. jäseneksi
Ahonen, Tuomas	16/12 1894	23/1 1931	1916	
Laulainen, Otto	14/10 1878	14/3 1931	1927	
Mäkinen, Emilia	25/3 1879	6/1 1931	1927	
Nikkari, Antti	8/9 1880	22/3 1931	1914	
Panula, Iines	14/3 1907	20/1 1931	1926	
Aaltonen, Arvi	18/6 1898	9/6 1931	1910	
Hallikas, Eetu	—	9/6 1931	1926	
Suikkanen, Maria ...	10/5 1872	2/7 1931	1916	
Mäkelä, Jooseppi	26/10 1875	27/7 1931	1925	
Piispa, Juho	24/4 1878	24/7 1931	1927	
Mykrä, Maria	10/7 1860	16/12 1931	1916	
Petroff, Hilja	16/1 1896	2/12 1931	1923	
Kekki, Tuomas	21/12 1888	20/11 1931	1915	
Hallikas, Matti Fredr.	27/7 1868	3/11 1931	1915	
Ahlbom, Alex	16/12 1886	13/12 1931	1919	

Yhteensä 15 à 500: — Smk. 7,500: —.

Vuoden 1932 vakuutettuja 870.

Keskusjärjestöt.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (K.K.), edistysmielisten osuuskauppain aatteellinen keskusjärjestö, hoitaa osuuskauppallista valistustyötä ja antaa osuuskaupoille liikkeenhoidollisia ohjeita sekä suorittaa tilintarkastuksia. Näiden tehtävien ohella K.K. harjoittaa paperitavarain tukkukauppaa. K.K.:lla on myöskin oma kirjapaino, kirjansitomo, tarkkailuvälinetehdas sekä paperipussitehdas. Osuuskaupoille välitettiin viime vuoden aikana tavaroita yhteensä 10.9 milj. markan arvosta. Tämä summa on 3.5 milj. markkaa pienempi kuin edellisen vuoden myyntimäärä oli.

Olosuhteet, joissa K.K.:hon liittyneet osuuskaupat toimivat, ovat olleet edelleenkin vaikeat. Lisääntyneen työttömyyden seurauksena oli, että osuuskauppain liikevaihto edelleen väheni. Osuuskauppain oli pakko ryhtyä tuntuvasti supistamaan liikekustannuksiaan, mistä syystä oli välttämätöntä erittäinkin suurimman meno-

erän, palkkakustannusten vähentäminen. Kun kaikissa osuuskaupoissa ei ole voitu supistaa kustannuksia yhtä nopeasti kuin liikevaihto on vähentynyt, on siitä seurauksena ollut, että osuuskauppain taloudelliset tulokset ovat useassa tapauksessa jonkin verran heikommät kuin edellisenä vuotena.

Osuuskauppoihin liittyi vuoden aikana kaikkiaan 10,404 jäsentä. Kun jäsenluetteloista poistettiin vuoden aikana kuolemantapausten, paikkakunnalta poisuuton y.m. sellaisten syiden tähden kaikkiaan 7,259 jäsentä ja osuuskaupoista erosi 3,282 jäsentä, vähentyi edistysmielisten osuuskauppain yhteinen jäsenmäärä vuoden aikana 137:llä. Merkillepantavaa on, että K.K:n perustamisen jälkeen nyt ensikerran jäsenmäärässä tapahtui vähennystä. Vuoden päättyessä oli jäsenmäärä 241,595. Osuuskauppain liikevaihto kohosi viime vuoden aikana 1,067 milj. markkaan. Liikevaihdon vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 180.9 milj. markkaa eli 14.5 %. Myyntipaikkojen lukumäärä oli vuoden lopussa 1,647. Lukumäärä lisääntyi vuoden aikana 44:llä. Säästökassain tallettajain lukumäärä oli vuoden päättyessä 133,375 ja talletuskanta 244 milj. markkaa. Tallettajain lukumäärä lisääntyi vuoden aikana 496:lla ja talletuskanta väheni 24.3 milj. markalla. Vuoden päättyessä oli 89 säästökassaa toiminnassa.

Osuustukkuupan r.l. liikevaihto v. 1931 oli 565 milj. mk. Liikevaihdon vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 105.9 milj. markkaa eli 15.8 %. Vähennys johtui sekä hintojen alenemisesta että kuluttajain ostokyvyn heikentymisestä.

Tuotantolaitosten tuotteiden menekki lisääntyi. Keskustuotannon valmisteiden myynnin raha-arvo oli 66.2 milj. markkaa eli 0.5 milj. markkaa suurempi kuin edellisenä vuotena.

Jääsken myllyn tuotanto väheni 10.3 milj. kilosta 9.1 milj. kiloon ja 21.8 milj. markasta 21.5 milj. markkaan. Tuotantoa vähensi viime kesänä saatu hyvä viljasato ja viljan kuluttajain ostovoiman heikentyminen.

Kahvipaahtimon tuotanto lisääntyi 521,700 kilosta 652,484 kiloon ja 15.1 milj. markasta 17.9 milj. markkaan. Kulutuksen siirtyminen raakakahvista paahdettuun kahviin on jatkunut hyvää vauhtia. Ostokyvyn heikentyminen on kuitenkin siirtänyt kulutuksen halvempiin lajeihin.

Margariinitehtaan tuotanto lisääntyi 563,496 kilosta 773,700 kiloon ja 7.1 milj. markasta 8.2 milj. markkaan. Margariinin, samoin kuin muidenkin tuotteiden kulutuksessa oli havaittavissa kulutuksen siirtymistä halvempiin tuotteisiin.

Tulitikkutehtaan tuotanto väheni 46,400 laatikosta 39,900 laatikkoon. Tuotannon raha-arvo (ilman veroa) väheni 4.5 milj. markasta 4.2 milj. markkaan. Kotimainen kulutus väheni 2,103 laatikkoa.

Neulomon tuotteiden menekin raha-arvo alentui 4.6 milj. markasta 3.7 milj. markkaan, pukimon 5.2 milj. markasta 5 milj. markkaan ja teknokemiallisen tehtaan 3.3 milj. markasta 3.1 milj. markkaan.

Suolaamoiden toiminta on lopetettu toistaiseksi.

OTK:n henkilökunta väheni vuoden kuluessa 74:llä. Henkilökuntaa oli vuoden lopussa 682 henkeä, joista 362 henkeä tuotantolaitoksissa.

Vakuutusosakeyhtiö Kansan toimintaan painoi taloudellinen pulakausi myös viime vuoden aikana edelleen leimansa. Suuresta työttömyydestä ja palkkatason yleisestä alenemisesta johtui, ettei uusien vakuutusten hankinta palkkatyöväestön ja maaseudun pieneläjiin keskuudessa muodostunut yhtä hyväksi kuin aikaisemmin. Samat syyt vaikuttivat myös siihen, että vakuutusten rauenneisuus entisestään kasvoi.

Henkivakuutusosasto myönsi viime vuoden aikana uusia henkivakuutuksia 5,915 kpl. 54.4 milj. mkn määrälle. Hautausvakuutukset lisääntyivät 5,819 kplla ja 2.9 milj. mkn määrällä, ryhmähenkivakuutuskannan sensijaan pysyessä jokseenkin entisellään. Koko henkivakuutuskanta, mukaan luettuna myös ryhmä- ja hautausvakuutukset sekä henkivakuutusten voittovakuutussummat, nousi viime vuoden päättyessä noin 760 milj. mkaan.

Tapaturmavakuutusosasto myönsi kertomusvuoden aikana uusia työväen tapaturmavakuutuksia 5,379 kpl. 48.1 milj. mkn työansiosummalle. Vuoden lopussa oli työväen tapaturmavakuutuksia voimassa 10,914 kpl. 220.5 milj. mkn työansiosummalle.

Sekä henki- että tapaturmavakuutusosaston taloudellinen tulos muodostui edulliseksi.

Paloapuyhdistys Kansan toiminnalle oli kulunut vuosi raskas lukuisten palovahinkojen vuoksi. Tulipalojen luku oli suuri varsinkin maaseudun pienissä kiinteistövästuissa — ilmiö, joka muuten todettiin useissa muissakin maaseudulla toimivissa palovakuutuslaitoksissa. Välttyäkseen jatkuvilta liian lukuisilta vahingoilta yhdistys katsoi välttämättömäksi ryhtyä suurisuuntaiseen vastuiden tarkastukseen. Kesällä toimitettiin maaseudulla yksityisten omistamain kiinteistöjen tarkastus, mistä oli seurauksena, että joukko kiinteistövakuutuksia sanottiin irti kiinteistöjen huonon kunnan vuoksi, lukuisissa kiinteistöissä määrätin toimitettavaksi erinäisiä paloturvallisuuden kannalta katsoen välttämättömiä korjauksia, jonka ohella monien vastuiden vakuutussummia alennettiin niiden nykyisiä alentuneita arvoja vastaaviksi. Näistä toimenpiteistä on ilmeisesti ainakin osittain johtunut, että palovahinkojen määrä senjälkeen on ollut huomattavasti vähäisempi.

Uusien palovakuutusten hankinta on pysynyt edelleen hyvänä. Vakuutusten irtisanomisesta ja vakuutussummien alennuksesta kuitenkin johtuu, että palovakuutuskanta on pysynyt jokseenkin siinä määrässä, missä se oli v:n 1930 lopussa.

Tilinpäätös 31. 12. 1931.

Varat:

Rahaa kassassa	171,621: 56
Tavaravarastot	2,295,658: 16
Arvopaperit	376,505: 10
Saatavat, saldo	41,620: 15
Kalustot ja koneet 10 %	329,397: 27
Kiinteistöt 5 %	2,174,418: 31
	<u>Smk. 5,389,220: 55</u>

Velat:

Lainat:

Säästökassa	2,431,964: 73
Jäsenten lainat (velkak.)	42,422: 51
Kinnityslaina	200,000: —
Rahastot	2,481,318: 69
Osuuspääoma	37,469: 50
Ylijäämä	196,045: 12
	<u>Smk. 5,389,220: 55</u>

Voitto- ja tappiotili.

Tulot.

Tavaran myynnistä:

Myymälät	933,590: 86
Kahvila	110,168: 87
Leipomo	109,365: 23
Muita tuloja	265,579: 81
	<u>Smk. 1,418,704: 77</u>

Menot:

Palkat myymälät ja konttori	417,965: 60
„ kahvila	38,984: 80
„ leipomo	68,363: 05
Myymäläin kustannukset	219,730: 39
Leipomon „	36,983: 65
Kahvilan „	23,014: 75
Verot	23,957: 60
Korkomenojen saldo	61,763: 98
Kiinteistön korjaukset	20,726: 01
Sekalaiset	160,127: 12
Poistot	151,042: 70
Ylijäämä	196,045: 12
	<u>Smk. 1,418,704: 77</u>

Ylijäämä

teki ilman poistoja	347,087: 82
Kiinteimistöistä poist. 5 %	114,443: 01
Kalustoista ja koneista 10 % ..	36,599: 69
	<u>151,042: 70</u>
Nettoylijäämäksi jäi	Smk. 196,045: 12

josta sääntömääräiset rahastoihin siirrot ovat seuraavat:

Vararahastoon 50 %	98,022: 56
Käyttörahastoon 10 %	19,604: 51
Yleisen kokouksen käytettäväksi jää ..	Smk. 78,418: 05

Tämän johtokunta ehdottaa käytettäväksi seuraavalla tavalla:

Osuuspääomalle Smk. 37,469: 50 — 6 %	2,248: 17
Karjalan Osuuskauppaliitolle	500: —
Ylijäämäpalautukseen jäsenille ja ei-jäsenille	
1. % yh. 71,563: 09	71,563: 10
Hautausvakuutukseen niille osuuskunnan	
jäsenille, jotka vanhuuden ja työkyvyttö-	
myyden takia eivät pysty täyttämään	
vakuutussopimusta	2,000: —
Hallintoneuvoston käytettäväksi	2,106: 83
	<u>Smk. 78,418: 05</u>

Jos johtokunnan ehdotus ylijäämän käyttämisestä tulee edustajiston kokouksessa hyväksytyksi, nousevat osuuskunnan rahastot seuraaviin määriin:

Vararahasto	1,478,962: —
Käyttörahasto	170,310: 68
Palvelushenkilöiden sairausrahasto	15,000: —
Hautausvakuutus	12,000: —
	<u>Siirto 1,676,272: 68</u>

	Siirto 1,676,272: 68
Apulainarahasto	5,510: —
Hallintoneuvoston käyttörahasto	2,106: 83
OTK:n obligatorahasto	84,000: —
Osuusmaksujen takasinmaksutili	6,571: 90
„ korkotili	1,991: 18
Kiinteistörahoasto	844,000: —
	Smk. 2,620,452: 59

ENSON OSUUSLIKE R.L.

J o h t o k u n t a.

P. Nokelainen.

Alex Eloranta.

R. Nurminen.

Aarne Ahonen.

Mikko Nevalainen.

Tilintarkastuslausunto.

Allekirjoittaneet Enson Osuusliike r.l. varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa 12 p:nä lokakuuta 1930 valitut tilintarkastajat, Ville Ranta ja Onni Saukkonen Kulutusosuuskuntien keskusliiton r.y. (K.K.) määrämänä, olemme tarkastaneet osuuskunnan v:n 1931 tilinpidon sekä saman vuoden hallintoa, hoitoa ja liiketoiminnan tarkkailua. Paikalliset tilintarkastajat ovat lisäksi osallistuneet tavaravarastojen inventointiin tilikauden lopussa. Tänäpä päättyneestä tarkastuksesta esitetään arv. osuuskunnan kokoukselle seuraava lausunto:

1. Tilinavaus tilikauden alussa oli oikea.
2. Hallintoneuvoston valitsema tarkastajat ovat tarkastaneet kassan tulo- ja menotodisteet eivätkä ole havainneet niissä muistutuksen aihetta. Tilintarkastuksessa tarkastetut kassatodisteet olivat myöskin asialliset ja rahatilille oikein merkityt.
3. Käteiset kassavarat, jotka laskimme tarkastuksen aikana, vastasivat rahatilin osoittamaa eroitusta.
4. Tavaravarastot on inventoitu K.K:n antamien ohjeiden mukaisesti. Tavarain hinnoittelussa on otettu vakavaraisuusvaatimukset huomioon.
5. Kiinteistöt ja irtaimistot vastasivat niille tilinpäätökseen merkittyjä arvoja.
6. Arvopapereita tarkastuksessa esitettiin tilinpäätökseen merkitty määrä.
7. Velat myyjille, lainat, säästökassatilin saldo sekä osuuspääoma ja osuuskunnan rahastot olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.
8. Säästökassaliikkeen hoidossa on noudatettu sitä varten vahvistettuja sääntöjä ja OTK:n antamia ohjeita. Talletusmerkkivarasto vastasi tilin osoittamaa määrää ja kassareservi on sijoitettu sääntöjen määräämällä tavalla.

9. Kirjanpito on hoidettu oikein ja toimipaikkain kannattavuutta on seurattu kannattavuuskirjanpidon avulla.
10. Tarkastuksessa on voitu todeta, että asianomaiset ovat suorittaneet tehtävänsä huolellisesti ja taitavasti, osoittaen hyvää harrastusta ja että liikkeen hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan sääntöjen määräyksiä ja kaikin puolin hyväksyttäviä menettelytapoja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että tili- ja vastuuvuorollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1931.

Johtokunnan ehdotus vuosiylijäämän käyttämisestä on sääntöjen mukainen ja laadittu silmälläpitäen osuuskunnan aseman vaurastumista, joten puollamme sen hyväksymistä.

Ensossa helmikuun 17 päivänä 1932.

Ville Ranta.

Onni Saukkonen.

K.K:n määräämät tarkastajat.

Hugo Kankkunen.

Gunnari Hypén.

Paikalliset tarkastajat.

Hallintoneuvoston lausunto.

Tarkastettuumme johtokunnan vuosikertomuksen, tilinpäätöksen ja vuosiylijäämän käyttämistä koskevan ehdotuksen sekä tutustuttuamme tilintarkastajien lausuntoon, hallintoneuvosto jättää nämä osuuskunnan edustajiston kokouksen käsiteltäväksi osuuskunnan sääntöjen 26 §:n mukaisesti, ehdottaen, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnan ehdotus vuosiylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Ensossa maaliskuun 2 päivänä 1932.

M. Rautio.
Puheenjohtaja.

K. E. Rantaren.
Sihteeri.

Hallintoneuvoston esitys.

Osuuskuntakokouksessa 19 päivänä huhtikuuta 1931 herätti osuuskunnan jäsen Tuomas Juura kysymyksen siitä, miten hallintoneuvosto aikoo vastaisuudessa turvata niitä osuuskunnan jäseniä, jotka vanhuuden ja työkyvyttömyyden takia joutuvat sellaiseen asemaan, etteivät voi täyttää niitä ehtoja, jotka osuuskunnan ja Vakuutus Oy. Kansan välillä on vahvistettu hautausvakuutuksen Smk. 500: — voimassa pysymiseksi.

Hallintoneuvosto, tutustuttuaan asiaan, on todennut herätetyn kysymyksen tärkeyden ja päättänyt edustajiston kokoukselle esittää, että niiden osuuskunnan jäsenten puolesta, jotka eivät varojen puutteessa ja ikänsä puolesta pääse yhteisestä vakuutuksesta osalliseksi, suoritettaisiin liikkeen varoista 500 mk. vakuutusmaksu ja että siihen käytettävät varat varattaisiin vuosittain ylijäämästä, johon tarkoitukseen kuluvaa vuotta varten on merkitty Smk. 2,000: — määrä.

Ettei tulisi ristiriitaa siitä, ketkä ovat edellämäinituun vakuutukseen oikeutettuja, pyytää hallintoneuvosto ehdottaa seuraavaa:

a) Ne osuuskunnan jäsenet, jotka elävät joko köyhäinavustuksen varassa tai eläkettä nauttien ja sen perusteella eivät ole niin paljon ostokyvyllisiä, että voisivat täyttää ne ostorajat mitä on asetettu yleiseksi vakuutuksen voimassa pysymiseksi, saavat osuuskunnan puolesta varatuista varoista Smk. 500: — vakuutuskorvauksen, kuitenkin ehdolla, että ovat liittyneet osuuskunnan jäseniksi ennen vuotta 1924, sekä ostaneet osuuskunnalta edellisen kalenterivuoden kuluessa vähintään Smk. 1,000: — määrästä tavaroita.

b) Ne osuuskunnan jäsenet, jotka liittyessään osuuskuntaan ovat täyttäneet 50 vuotta, sekä olleet vähintään kolme (3) vuotta osuuskunnan jäseninä ja täydelleen suorittaneet osuusmaksunsa, kuin myöskin ostoksiensa puolesta täyttäneet yleiset vakuutusta koskevat ehdot, nimittäin perheelliset jäsenet ostaneet vähintään Smk. 3,000: — ja yksityiset jäsenet ostaneet Smk. 2,000: — määrästä osuuskunnalta tavaroita edellisellä kalenterivuodella, ovat oikeutettuja saamaan Smk. 500: — vakuutuksen.

Enson Osuusliike r.l. tiliasemat ajalta 1909—1930.

26

V a r a t											
Vuosi	Kassatili Smk.	Pankkitili Smk.	Tavaravaraisto	Myynnistä 0/0	Saatavat	Myynnistä 0/0	Irtaimisto Smk.	Kiinteim. Smk.	Arvopape- reita y.m. Smk.	Tappio Smk.	Yhteensä Smk.
			Smk.		Ryhmästä & tili						
1909	548	—	23.172	30.3	—	—	1.546	4.542	—	—	29.808
1910	859	3.193	22.714	14.3	—	—	1.703	11.319	200	—	39.898
1911	1.495	3	37.097	20	—	—	1.830	12.914	600	—	53.939
1912	2.962	—	57.239	22.7	—	—	2.651	24.860	1.100	—	88.812
1913	1.872	—	82.437	24.5	909	0.2	2.586	40.245	1.100	—	129.149
1914	1.776	—	88.256	25.2	1.132	0.3	7.811	40.244	1.500	—	140.719
1915	3.966	—	160.288	30.3	2.550	0.5	9.215	46.775	1.500	—	224.294
1916	5.741	—	309.284	37.0	8.994	1.1	11.849	78.553	6.250	—	420.671
1917	11.885	—	671.686	56.3	1.736	0.1	83.876	230.586	6.600	—	1.006.369
1918	19.702	—	498.089	43.1	1.746	0.1	63.032	198.265	9.050	—	789.884
1919	40.673	—	769.342	43	95.871	5.4	79.745	188.696	9.050	—	1.183.770
1920	50.047	—	713.078	20.3	85.935	2.4	86.346	159.282	44.125	—	1.138.813
1921	5.628	—	683.025	17.5	35.364	0.9	90.894	181.818	45.035	—	1.041.764
1922	55.477	72.593	867.703	15.7	32.899	0.1	110.694	177.842	46.835	—	1.364.043
1923	74.534	151.576	1.264.809	17.3	16.588	—	163.979	535.425	70.635	—	2.277.546
1924	51.998	208.782	1.834.595	23.7	188.198	—	257.597	501.535	47.235	—	3.089.940
1925	38.051	158.747	2.020.834	24.3	238.880	—	315.767	716.946	49.435	—	3.538.660
1926	37.988	198.950	2.517.844	24.5	380.053	—	335.751	1.847.034	52.935	—	5.370.555
1927	82.909	255.448	3.207.025	26.63	9.369	—	407.557	2.000.000	53.435	—	6.015.643
1928	127.263	47.624	3.678.128	25.02	182.917	1.25	478.256	2.179.456	370.205	—	7.063.848
1929	150.323	—	3.289.525	19.68	181.178	1.08	352.925	2.236.648	378.005	—	6.582.605
1930	52.799	—	2.549.245	19.96	78.240	0.01	330.187	2.147.182	380.365	—	5.538.018
1931	171.622	—	2.295.658	24.01	41.620	0.35	329.397	2.174.418	376.505	—	5.389.220

Tiliasema ajalta 1909—1931.

V e l a t												
Vuosi	Tavarainhankkijoille			Lainattu pankeilta ja yksityi- siltä Smk.	Maksam. liikekust. y.m. Smk.	Omat pääomat				Säästö- kassa Smk.	Vuoden voitto Smk.	Yhteensä Smk.
	Laskuja Smk.	Tunnust. Smk.	0/0 myym.			Osuuspää- oma Smk.	Varara- hast. Smk.	Muut ra- hast. Smk.	0/0 veloista			
1909	9.721	6.522	21.2	6.960	1.702	1.498	192	—	0.6	—	3.213	29.808
1910	7.094	3.382	6.6	10.311	5.211	2.472	1.300	600	5	—	9.528	39.898
1911	9.091	—	5	13.080	7.394	4.868	5.106	2.980	15	—	11.420	53.939
1912	28.014	—	11.1	14.239	11.883	6.098	9.014	6.490	17.4	—	13.074	88.812
1913	—	—	11.1	27.536	4.329	6.893	13.442	16.581	23.2	—	22.973	129.149
1914	24.421	6.457	8.8	28.963	11.958	7.443	21.360	18.350	28.3	—	21.767	140.719
1915	34.679	37.046	13.6	41.376	14.705	9.350	30.357	25.750	25	—	31.031	224.294
1916	141.643	66.519	24.9	74.641	17.666	12.189	41.316	36.240	18.4	—	30.457	420.671
1917	114.409	400.259	43.2	180.152	132.454	13.125	52.430	40.720	9.2	—	72.620	1.006.369
1918	248.512	95.854	26.4	118.944	16.448	12.820	127.257	90.349	27.7	—	79.700	789.884
1919	418.069	201.484	34.6	277.662	10.000	13.291	164.644	43.310	19.6	—	54.916	1.183.770
1920	239.926	254.091	14.1	369.957	10.000	13.772	182.960	17.110	19.7	—	50.996	1.138.813
1921	105.407	105.289	5.3	482.857	10.000	32.824	208.944	21.710	26.9	13.379	61.354	1.041.764
1922	102.093	—	1.8	436.142	—	35.211	245.417	22.340	24.8	377.586	145.254	1.364.043
1923	477.166	—	6.5	474.738	47.200	33.312	328.477	36.115	18.5	755.024	125.514	2.277.546
1924	243.615	812.495	13.6	327.109	47.200	34.118	399.789	44.757	19.6	1.063.422	117.435	3.089.940
1925	70.606	699.545	9.2	497.894	—	33.346	467.759	46.790	23.3	1.568.061	154.757	3.538.660
1926	153.850	695.787	8.2	526.999	—	33.549	546.275	1.063.391	34.1	2.160.790	189.914	5.370.555
1927	747.736	—	6.21	497.342	—	34.141	642.463	1.084.491	43.66	2.794.342	214.608	6.015.643
1928	863.564	489.056	9.2	300.067	50.000	34.162	753.067	1.105.225	45.35	3.156.993	311.714	7.063.848
1929	638.560	—	3.8	322.722	40.600	36.732	1.075.388	996.578	51.27	3.151.902	320.122	6.582.605
1930	307.289	—	2.41	232.907	—	38.147	1.246.379	1.018.086	46.03	2.448.712	245.998	5.538.018
1931	—	—	—	242.422	—	37.470	1.380.939	1.100.380	46.73	2.431.965	196.045	5.389.220

27

Enson Osuusliike r.l. voitto- ja tappiolaskelmat ajalta 1909—1931.

28

T u l o t					M e n o t										
Vuosi	Myyntiylijäämä		Kassa- alennuk- set y. m. tuot	Yhteensä 0/0	Yhteensä Smk.	Liikekustannukset		Korot		Poistot			Ylijäämää		Yhteensä Smk.
	Smk.	myym. 0/0				Smk.	myym. 0/0	Smk.	myym. 0/0	Tavara- varastosta Smk	Kiint. ja kalustoista Smk.	myym. 0/0	Smk.	myym. 0/0	
1909	5.214	6,8	---	—	5.214	880	1,1	276	0,3	463	382	1,1	3.213	4,2	5.214
1910	20.028	12,6	1.653	—	21.681	9.000	6	587	0,85	968	1.598	1,6	8.528	5,4	21.681
1911	24.020	13	2.321	—	26.341	10.052	5,4	894	0,5	2.226	1.748	2,1	11.421	6,1	26.341
1912	32.971	13	3.869	—	36.840	14.835	5,9	1.200	0,45	4.579	3.153	3,7	13.073	4,9	36.840
1913	42.815	12,7	2.951	—	45.766	17.847	5,3	2.656	0,8	824	1.466	0,67	22.973	6,8	45.766
1914	44.199	12,6	2.082	—	46.281	17.336	5	1.738	0,5	3.647	2.793	1,84	21.767	6,2	46.281
1915	64.614	12,2	3.446	—	68.060	21.732	4	4.138	0,8	8.014	3.245	2,1	31.031	5,9	68.060
1916	76.515	9,1	10.406	—	86.921	37.702	5	7.465	0,9	6.185	5.112	1,35	30.457	3,6	86.921
1917	301.242	25,3	6.903	—	308.145	100.162	9	16.831	1,6	67.168	51.363	10	72.621	7	308.145
1918	224.673	19,4	796	—	225.469	46.387	4,0	11.786	1,1	49.809	37.787	7,9	79.700	7	225.469
1919	227.449	12,7	6.460	—	233.909	126.469	6,9	10.000	0,6	13.000	29.525	2,3	54.915	3,05	233.909
1920	286.140	8,2	21.882	—	308.022	193.027	5	47.382	1,3	—	16.617	0,4	50.996	1,45	308.022
1921	391.292	9,9	13.023	—	404.315	267.640	6,8	55.652	1,4	—	19.669	0,5	61.354	1,7	404.315
1922	538.200	9,7	63.294	—	601.494	370.090	6,7	57.537	1,3	—	28.613	0,65	145.254	2,63	601.494
1923	1.097.585	14,9	69.561	—	1.167.146	909.181	12,3	86.050	1,2	Verot	46.400	0,42	125.515	1,7	1.167.146
1924	1.351.798	17,4	102.845	—	1.454.643	1.042.946	13,3	218.612	2,8	12.808	62.842	0,9	117.435	1,5	1.454.643
1925	998.524	12	189.226	—	1.187.750	764.546	9,2	171.404	1,7	11.195	85.848	1,05	154.757	1,86	1.187.750
1926	1.567.895	15	129.633	—	1.697.528	1.141.696	11,23	210.260	2,05	8.285	147.373	1,4	189.914	1,86	1.697.528
1927	1.967.023	16,35	37.095	—	2.004.118	1.442.400	11,98	226.032	1,88	17.936	103.142	0,86	214.608	1,78	2.004.118
1928	2.346.383	15,96	319.957	—	2.666.341	1.868.187	12,71	288.814	1,97	19.664	177.962	1,21	311.714	2,12	2.666.341
1929	2.051.658	12,27	322.137	—	2.373.795	1.640.433	9,82	255.728	1,53	33.110	156.854	0,94	320.122	1,91	2.373.137
1930	1.638.236	12,84	231.688	14,65	1.869.924	1.378.996	10,8	87.476	0,68	31.301	136.153	1,07	245.998	1,93	1.869.924
1931	1.153.125	12,65	265.379	14,82	1.418.704	985.894	10,31	61.764	0,61	23.958	151.043	1,58	196.045	2,05	1.418.704

Enson Osuusliike r.l. yleisiä tietoja ja voiton käyttö vv. 1909—1931.

Vuosi	Jäsen määrä	Mym. luku	Henk.	Liikevaihto	Ostot OTK:ta	Osuus. lehtiä	Palautettuja ostomerk.	Osuusm. korke	Palautettu jäsenille	Liikk. pidätetty	Osuustoim. edist.	Muihin tark.	Yhteensä Smk.
1909	192	2	3	76.733	—	3	43.800	90	876	1.800	147	300	3.213
1910	192	2	9	158.346	86.754	31	158.346	148	3.167	5.730	100	383	9.528
1911	302	2	9	185.716	107.130	57	185.716	292	3.714	7.265	100	50	11.421
1912	319	3	11	252.700	152.125	87	252.700	366	5.054	7.503	50	100	13.073
1913	343	3	9	336.832	195.362	93	230.000	414	6.000	15.359	200	100	22.973
1914	434	3	9	350.034	217.021	101	320.000	447	6.400	14.420	50	450	21.767
1915	610	3	9	527.853	300.876	72	500.000	561	10.000	20.220	50	200	31.031
1916	878	3	10	835.534	401.056	227	708.822	732	17.546	11.829	100	250	30.457
1917	909	3	13	1.191.536	452.784	254	877.303	—	—	—	—	—	—
1918	—	3	24	1.304.183	—	—	—	771	33.313	87.046	800	7.580	129.510
1919	965	3	20	1.789.876	532.832	140	1.286.789	797	15.974	36.674	1.470	—	54.915
1920	1.263	5	23	3.515.414	1.026.945	175	1.918.400	826	30.486	19.184	500	—	50.996
1921	900	5	23	3.953.515	1.417.100	231	3.548.120	—	53.112	7.842	200	200	61.354
1922	965	5	44	5.522.169	2.482.373	225	4.740.500	2.113	77.100	64.641	800	600	145.254
1923	987	5	43	7.327.868	4.024.841	350	5.850.000	1.999	58.500	62.216	800	2.000	125.515
1924	1.099	5	47	7.751.143	5.276.183	386	5.850.000	2.047	58.500	53.088	300	3.500	117.435
1925	1.141	5	62	8.303.959	6.005.044	538	5.732.264	2.001	57.323	92.862	450	2.069	154.757
1926	1.288	5	69	10.228.290	7.027.693	854	7.000.000	2.013	70.000	113.916	550	3.434	189.913
1927	1.353	5	81	12.041.879	8.644.415	869	8.000.000	2.050	80.000	128.765	650	3.143	214.608
1928	1.437	6	88	14.699.074	10.010.068	897	10.000.000	2.050	100.000	193.104	750	15.810	311.714
1929	1.810	9	63	16.712.084	11.705.854	1.079	11.500.000	2.204	115.000	192.073	850	9.993	320.122
1930	1.800	9	50	12.763.228	8.309.844	1.154	9.000.000	2.289	90.000	147.599	650	5.460	245.998
1931	1.796	9	45	9.560.545	6.875.889	1.198	7.156.309	2.248	71.563	117.627	500	4.107	196.045

29

